

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 016-01/11-03/01

Urbroj: 5030106-11-2

Zagreb, 7. srpnja 2011.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog deklaracije o položaju i zaštiti hrvatske nacionalne manjine u Autonomnoj pokrajini Vojvodini/Republici Srbiji (predlagatelj: Danijel Srb, zastupnik u Hrvatskome saboru)
- mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 018-05/11-01/01, urbroja: 65-11-03, od 28. veljače 2011. godine

Na temelju članka 110. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu deklaracije o položaju i zaštiti hrvatske nacionalne manjine u Autonomnoj pokrajini Vojvodini/Republici Srbiji (predlagatelj: Danijel Srb, zastupnik u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske ne podržava Prijedlog deklaracije o položaju i zaštiti hrvatske nacionalne manjine u Autonomnoj pokrajini Vojvodini/Republici Srbiji, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Danijel Srb, zastupnik u Hrvatskome saboru.

Pretpostavljajući intenciju predlagatelja da se i ovim putem istakne skrb matične domovine prema dijelovima naroda u drugoj državi, Vlada Republike Hrvatske ističe da navedeni akt (deklaracija) nema osobiti pravni učinak u osiguranju jače zaštite hrvatske manjine u Republici Srbiji. Međutim, političke implikacije njenog donošenja u predloženom obliku mogu biti izuzetno složene, kako u odnosu na hrvatsku nacionalnu manjinu u Republici Srbiji, tako i u odnosu na aktualnu političku situaciju u Republici Hrvatskoj i nastojanjima u pristupanju Europskoj uniji.

Točkama 4. do 7. Prijedloga deklaracije traži se od Vlade Republike Hrvatske žurno razmatranje odnosa sa Republikom Srbijom i postavljanje zahtjeva prema Republici Srbiji za prekidom asimilacije hrvatske nacionalne manjine u Autonomnoj pokrajini Vojvodini, kao i prekid svih radnji koje imaju cilj pretvaranje hrvatske etničke zajednice Bunjevaca u posebnu naciju, a također i da se obavijeste, kako europske, tako i mjerodavne međunarodne institucije koje se bave zaštitom ljudskih i manjinskih prava. Traži se, osim toga, razmatranje mogućnosti suspenzije međudržavnog sporazuma o međusobnoj zaštiti manjina, kao i da se obvežu sve vodeće hrvatske, političke i društvene institucije oko pružanja pomoći hrvatskoj zajednici u Vojvodini.

Potrebno je voditi računa o trenutačnoj političkoj situaciji Republike Hrvatske u širem i užem okružju, kao i o trendu približavanja pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. U navedenom kontekstu, svakako je značajno pitanje uređenih i uzlaznih bilateralnih odnosa sa državama u okružju, posebno sa Republikom Srbijom.

Pitanje manjina kao iznimno osjetljivo pitanje, pak, nalaže dodatan oprez. Problemi prigodom definiranja pravnog statusa hrvatske manjine u Republici Srbiji, donošenje zakona o zaštiti nacionalnih manjina u Republici Srbiji, dugo očekivano i poticano potpisivanje bilateralnog sporazuma o zaštiti manjina, ustroj mješovitog odbora radi nadzora nad provedbom potpisanih odredbi sporazuma o zaštiti manjina, poček između održavanja sjednica mješovitog odbora, tekući problemi hrvatske zajednice u Republici Srbiji pred popis stanovništva i ponovno radikaliziranje tzv. „bunjevačkog pitanja“, uz ostalo, upozoravaju na pažljivu političku procjenu svih okolnosti. Omogućavanje institucionalizacije paralelnih nacionalnih mehanizama, uz obilatu državnu potporu i subvencije, Bunjevcima i Šokcima omogućilo je ne samo niveliranje položaja s hrvatskom zajednicom, nego i supremaciju i stjecanje privilegija onemogućenih pripadnicima hrvatske nacionalne manjine.

Polazište za rješavanje otvorenih pitanja vezanih uz manjinska prava, osim decidirane provedbe Sporazuma između Republike Hrvatske i Srbije i Crne Gore o zaštiti prava hrvatske manjine u Srbiji i Crnoj Gori i srpske i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj, čini i donošenje Strategije očuvanja i jačanja odnosa Republike Srbije s dijasporom i Srbima u regiji i sve glasnjiji zahtjevi za priznavanjem konstitutivnosti "srpskog naroda" u Republici Hrvatskoj.

Isto tako treba podsjetiti, da je i Republika Hrvatska donijela svoju Strategiju o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, te je stoga potrebno imati u vidu i načela na kojima se ovaj dokument zasniva te mjere i aktivnosti koje predviđa u svrhu poboljšanja položaja hrvatskih manjina kao i odgovore na asimilacijske procese.

Sporazum o zaštiti manjina – značajke

Puno puta spominjani Sporazum između Republike Hrvatske i Srbije i Crne Gore o zaštiti prava hrvatske manjine u Srbiji i Crnoj Gori i srpske i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj predstavlja međunarodnopravni dokument kojim se jamči zaštita manjina u objema državama (njihovih elementarnih prava), institucionalizira nadzor nad provedbom ugovornih odredbi putem međuvladinog Mješovitog odbora za manjine. Poput svakog ugovora, posebno međunarodnog, ovim Sporazumom utvrđene su klauzule o stupanju na snagu (članak. 17.) te vrijeme trajanja (članak 18. stavak 1.) kao i prestanak ovog ugovora (članak 18. stavak 2.). Osim toga, valja navesti njegov nesporan politički značaj, a i jedinu

mogućnost stalnog nadzora nad provedbom ugovornih odredbi od strane Republike Srbije, uvida u kršenje manjinskih prava i mogućnost davanja preporuka Vladi Republike Srbije na ovom, za Republiku Hrvatsku, iznimno značajnom području. Stoga, isključene su mogućnosti proizvoljnog tumačenja ugovora, a svako diranje u opstojnost ovog ugovora išlo bi na štetu hrvatskoj manjini, a možda bi bez zadržke bilo prihvaćeno sa srpske strane. O ovakvom riziku potrebno je razmisliti.

Naposljetku, postoje višegodišnji napori hrvatskih dužnosnika, resornih ministarstava i nadležnih institucija u predstavljanju problema hrvatske zajednice na multilateralnoj i na bilateralnoj razini, pa posebno obvezivanje u deklaraciji na ovu vrstu aktivnosti nije potrebno.

Vezano za institucionalnu pomoć Republike Hrvatske hrvatskim udrugama i institucijama u Republici Srbiji, Vlada Republike Hrvatske ukazuje da se godinama navedena pomoć pruža u raspoloživim okvirima.

Slijedom navedenoga, Vlada Republike Hrvatske ne podržava Prijedlog deklaracije o položaju i zaštiti hrvatske nacionalne manjine u Autonomnoj pokrajini Vojvodini/Republici Srbiji, koji je podnio Danijel Srb, zastupnik u Hrvatskome saboru.

Za svoje predstavnike koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Gordana Jandrokovića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra vanjskih poslova i europskih integracija, dr. sc. Maria Nobila i mr. sc. Andreja Plenkovića, državne tajnike u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija, te mr. sc. Aleksandra Heinu i mr. sc. Davora Vidiša, ravnatelje u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija.

Jadranka Kosor, dipl. iur.